

Dokumendihaldusnõukogu protokoll

Tallinn

26.08.2015 nr 26-3/15-
00269/004

Algus: 13.00 **Lõpp:** 15.30

Juhatas: Liivi Karpištšenko

Protokollis: Relika Metsallik-Koppel

Võtsid osa: Terje Mäesalu (HTM)
Liivi Leomar (SiM)
Aila Schmidt (KuM)
Kaidi Vapper (RM)
Katriin Proos (KeM)
Reet Ringo (KaM)
Hille Oidema (VäM)
Krista Talvar (PõM)
Kaimo Käärmann-Liive (ELL)
Liis Laaneloog (JuM)
Kärt Allert (SoM)
Pille Noodapera (RA)
Ilona Kään (RK)
Marve Kaljumäe (MKM)
Irina Ivahnenko (RIA) Sirje Ludvig (EMOL)

Kutsutud:

Kertu Hiire (RIA)
Alar Teras (MKM ITAO)

Päevakord:

1. AÜA eelnõu arvamusküsitlus.
2. DHSide arendusvajaduste kindlakstegemine
3. Muud küsimused

3. Muud küsimused

Nõukogu liikmed tõstasid mitmeid küsimusi ja probleeme

Määruse kuupäev, kui kantsler allkirjastab viimasena või määrusel on mitu allkirjastajat.

Põllumajandusministeeriumis proovitakse korraldada nii, et kantsler ja minister allkirjastavad samal päeval. Siseministeeriumis käib protsess järgmiselt: kantsler kooskõlastab, minister

allkirjastab (see on dokumendi kuupäev), kantsler allkirjastab. Kui on 2 ministrit, siis see skeem ei toimi.

Liivi Karpištšenko: Dokumendihaldusnõukogu (DHN) seisukoht on olnud, et kantsler ei peaks allkirjastama. See on teema, mida peab arutama Justiitsministeeriumiga, ministeeriumid oma õigusosakondi teavitama. Ka Riigikantseleis võiks teema õigusosakonnani viia.

Juurdepääsupiirangute märkimine, kui dokumendil on mitu piirangu alust

Liivi Karpištšenko: Andmekaitse Inspeksioon (AKI) on öelnud, et kui dokumendile kehtib mitu piirangut, kuid ei ole tehniliselt võimalik panna kahte alust, siis tuleks kasutada seda, mille kehtivusaeg on pikem. Kuid nende peamine soovitus on olnud, et siis oleks mitu juurdepääsupiiranguplokki eri alusega, kuna sageli on piirangutel ka eri tähtajad. Kui tekib sisulisi küsimusi, siis need tuleks esitada Elve Adamsonile AKIst.

Eelnõude infosüsteem (EIS)

EMOL pöördus ITAO poole probleemiga, et EISist kooskõlastusele saabuvatel ministeeriumide eelnõudel on täitmata pealkirja metainfo ja ka pdf-failist ei ole võimalik andmeid kopeerida. Probleem on dokumendihaldussüsteemi (DHS) Amphora kasutajatel.

Relika Metsallik-Koppel: Riigikantselei otsib hetkel endale uut arenduspartnerit, nimetatud teema saab võtta seejärel lauale.

1. AÜA eelnõu arvamusküsitlus

Liivi Karpištšenko tegi sissejuhatuse ja tänas kõiki, kes oma tagasiside saatsid. Järgnes ülevaade saadetud tagasisidest (ettekannet lisas) ja arutelu.

Lepiti kokku, et arutatakse endi tegevusega seotud teemasid: asjaajamine, dokumendihaldus, teabehaldus jne.

Arvamusringis tekkis küsimusi, mis kehtib valitsusasutustele ja mis teistele avalikke ülesandeid täitvatele asutustele. Tehti ettepanek lisada täpsustus, et määrus ei kehti salastatud teabele, välissuhtlusele.

Kärt Allert: Määrus reguleerib teenuse ja selle korraldamise ning teabehalduse põhimõtteid. Asjaajamine on üks teenus, miks on toodud määruuses eraldi välja ühe teenuse korraldamine? Ettepanek: jätta asjaajamise osa välja. Eelnõu järgi jääb dokumendihalduse koordineerijaks MKM.

Liivi Karpištšenko: ITAO ülesanne on koordineerida asjaajamise arengut ja selleks on moodustatud DHN. DHNi valdkond piirdub DHSi dokumentidega. DHN tegutseb kehtiva AÜA alusel, ei IT-juhtide ega teenindusjuhtide võrgustikul pole ametlikku staatust, DHN on ainuke. Kui AÜA kuulutatakse kehtetuks, siis MKM ei anna enam juhiseid ja DHN lõpetab tegevuse.

Oldi arvamusel, et dokumendihaldus eelnõu mõttes on oluline valdkond ja MKMi koordineerimine võiks ikkagi jätkuda. Eelnõus sai DHNile antud natuke suuremad õigused. Teabehaldust nähakse juhtimisfunktsioonina, näiteks Kaitseministeeriumis on kavas luua vastav ametikoht asekancleri juurde.

Arutati, kas teenus on õige sõna, menetlusseadustikus räägitakse ülesande täitmisest, mitte teenusest. Jõuti järeldusele, et teenuse mõistet kasutatakse päris laialdaselt ja ka valitsuse otsuses on kirjas teenus.

Pille Noodapera: Teenuse mõiste sisse toomine on poliitiline otsus ja kogu rahastamine hakkab toimuma läbi teenuse osutamise (tegevuspõhine eelarvestamine). Küsimus on, kuidas me määratleme teenust selle eelnõu raames. Seletuskirja järgi on see väga kitsas, hõlmab taotlemist ja andmete kogumist. Teenus ei ole sotsiaalteenus, haridusteenus. Aga meil ei ole sellele teenusele nimetust. Teenusel on sisend, toimub asjaajamise protsess ja väljund on näiteks dokument. Nüüd on sisend teave, protsessi käigus tekib ka teave, tulemiks on teabehulgad, mida on vaja hallata. Praegune AÜA räägib dokumendi haldamisest, haldusmenetlus räägib protsessist. Teenuse osutamise protsess on asjaajamine.

Pille Noodapera seisukohtadega oldi nõus.

Liivi Karpıştšenko: dokumendihaldus on teabehalduse osa, millel on natuke teistsugused nõuded. Küsimus on, kas on erinevust ka haldamisel, võrreldes infosüsteemi andmetest tekkivate dokumentidega, või ei ole. Eesmärk, et ka infosüsteemides pöörataks tähelepanu nendele nõuetele.

Pille Noodapera: Ettepanek on muuta määratlust ja jätta nõuded paika. Mina nimetaksin avalikku dokumendiregistrit ühe kanali kaudu osutatavaks infoteenuseks, mis oleks avalik teenus, asjaajamisteenus oleks siseteenus. Teabehaldus peaks olema kaetud nii *management* kui *governance* mõttes. Dokumendihaldus on asutuses hinnatud madalamalt kui nt raamatupidamine, praegu saaks tõsta võrdväärseks. Sobib, et teave on suurem mõiste ja dokument on üks osa.

Liivi Karpıştšenko: Olen arvamusega avaliku dokumendiregistri kohta nõus – infoteenust võib osutada kohapeal büroos, infotelefoni teel, dokumendiregistri kaudu jne. Peab tähelepanu pöörama, et määrusest ei jääks välja infosüsteemi dokumendid, mis pole jällegi kellegi asi. Dokumendihaldurid nendega tegeleda ei jõua ega ka oska.

Pille Noodapera: Probleem on, et asutustel kadunud ära tervikvaade kogu infole, vanasti teadis sekretär kõike, mis tema seljataga kaustades toimub.

Reet Ringo: Tegevuskavas „Lihtsam riik 2020“ on loetletud infohalduse eest vastutaja põhiülesanded. Kaitseministeeriumis hakkab tervikliku infohalduse eest vastutama asekanstleri nõunik. Lisaks osakond, mille nimeks kas asjaajamis- või dokumendihaldusosakond, täna saab nimetuse jaoks mõtteid. Saab olema kaetud dokumendihaldus, teenuse omanikud, IT arhitektid ja turvalisuse aspektid.

Liivi Karpıştšenko: määruse põhiteema on, kuidas teenuseid teabehalduse kaudu parandada. AÜA eelnõu on ainuke õigusakt, kus räägitakse teabehaldusest. Avaliku teabe seaduses on reguleeritud teabe mõiste. Küsimus, kas andmehaldust peab ka eraldi reguleerima?

Pille Noodapera: Dokumendihaldus on dokumendi elukäigu haldus, kas andmete kohta käib sama põhimõte? Kui need langevad kokku, siis peabki ütlema, et ka andmetel on säilitustähtaeg.

Kärt Allert: AKI on oma juhistes nõudnud, et ka andmetel oleks säilitustähtaeg.

Liivi Karpıştšenko: Probleem on praegu sellega, et endiselt tuleb eelnõusid, kus andmetel puuduvad säilitustähtajad või erinevad need drastiliselt andmete alusdokumentide säilitustähtaegadest. AKI ei osale kooskõlastusringis.

Pille Noodapera: Määruses peaks jälgima, mis on kohustuslik ja mis soovituslik, seda hakkab Riigikontroll hiljem kontrollima.

Arutelu. Leiti, et asjaajamisega tegelevad need struktuuriüksused, millega DHNi liikmed seotud. Teisalt, et asjaajamine on asutuse kõigi ülesannete täitmine ja dokumenteerimine, sh teenused. Arvati, et kantsleil on aegunud termin ja ei ole enam kaasajale vastav nimetus. Arvati, et kantsleil definitsiooni ei ole määruses vaja. Pakuti kantsleil nimetuse asemele dokumendihaldusega tegelev struktuuriüksus, asjaajamisüksus, ei pruugi olla struktuuriüksus vaid ametkoht.

Liivi Karpıştšenko: Eelmises eelnõu versioonis, mida arutasime juunis, oli kirjas, et asjaajamine on kogu asutuse osutavate avalike ja tugiteenuste korraldamine. DHN ei olnud sellega nõus. Ajapuudusel ei ole võimalik seda ka uuesti ringi hakata kirjutama.

Terje Mäesalu: Asjaajamisteenused on nii avalikud kui tugiteenused. Väärtus näen siis, kui asjaajamine ei oleks kitsas ja eraldi teabehaldusest, et poleks ainult sekretäritöö.

Liivi Karpıştšenko: Detailsust oleme tahtnud teadlikult vähendada. Ettepanek võtta nõukogu järgmiste aastate ülesandeks konkreetsete juhiste koostamine. Nt kuupäevade temaatika või erinevate seaduse nõuete koondamine ühte ajas arenevasse juhisesse. Näiteks üldisi lahendustähtaegu seadvaid seadusi on terve hulk. Ka sekretäride kutseõpetajad tõid välja, et kutse õpetamisel on vaja selgeid nõudeid, juhistega saaks ka neid aidata. Kas dokumendihaldusele on määruses vaja eraldi tähelepanu, rõhutada? Asjaajamisteenused, mis need siis on?

Kärt Allert: Asjaajamine ei ole ühe osakonna tegevus asutuses, vaid laiem asutuse tegevus.

Liivi Karpıştšenko: Kui anname laiemat tähendust, siis üldises plaanis saadakse ikka aru, et on kantselei tegevus.

Pille Noodapera: Jätame välja asjaajamise mõiste. Korraldame teenuste osutamist.

Sirje Ludvig: See tähendab, et on vaja ümber teha kõik kehtivad korrad.

Katrin Proost: Kui me tahame paremat tulevikku, siis teeme.

Ühine seisukoht jäi, et teabena käsitatakse kogu teavet ja selle hulgas arhiiviseaduses määratletud dokumente, dokumendina käsitatakse neid dokumente, millega on tegelenud dokumendihaldurid. Teabehalduse ossa lisatakse nõuded dokumentidele ja dokumendihaldusele. Asjaajamist eraldi ei määratleta ega kirjeldata. AÜA tunnistatakse kehtetuks.

Liivi Karpıştšenko: Kui eelnõu jääks teenuste poole kaldu, siis on oht, et dokumendihalduse osa lõigatakse ära ja tekivad uued probleemid.

Edasine ajakava näeb ette, et 31.08 läheb eelnõu MKMi õigusosakonnale juriidilise kvaliteedi kontrolliks ning seejärel kooskõlastusringile EISi.

2. DHSide arendusvajadused

Irina Ivahnenko: Deltale, Amphorale ja GoPro-le on tehtud arendus, et saab saata dokumenti mitmele asutusele korraga. Webdesktop vajab täpsustamist.

Liivi Karpıştšenko: Kui palju on asutusi, kes on valmis vedama mingeid arendusi? JPP klassifikaatori juurutamine, DVK uus kapsel neile, kellel veel ei ole, see takistab teiste asutuste tööd. EISiga seotud arendused.

Iiona Kään: EISi puhul on meil mõned lisaväljad ja 3 uut vormi GoPro-s. On arendamisel, et kui Riigikogu saadab ministriumile resolutsioonid, siis Riigikantselei saadab eelnõud edasi ministriumidesse. Samuti on arenduses eelnõude esitamine Riigikogule.

JPP klassifikaatori juurutamise ja DVK uue kapsli arendusi oleks SF rahadest valmis tellima:

Põllumajandusministeerium (Webdesktop)

Haridusministeerium (SharePoint PINAL) teeb koostööd Keskkonnaministeeriumiga (SharePoint)

Sotsiaalministeerium (DORA)

Rahandusministeerium (Open Text)

Riigikantselei (GoPro)

Kaitseministeerium (GoPro) EISi arendus saab valmis, DVK uus kapsel vaja teha.

Amphora arendaja on valmis arendusi tegema, kui keegi oleks taotleja.

Irina Ivahnenko: Webdesktopil on DVK uue kapsli lahendus olemas ja kasutatakse, ei ole vaja tellida.

Kärt Allert: Ettepanek: JPP juurutamisele võiks teha ülesande püstituse koos, mida kõik saavad kasutada.

Liivi Karpıştšenko: Kui tekib võimalus SF rahad nendeks arendusteks saada, on oluline, et tehakse arendusi, mis hõlbustavad asutuste vahelist suhtlust.

Reet Ringo: Kas kuskil on kirjas põhimõte, et riigiasutustel oleks üks DHS?

Alar Teras: Tugiteenuste konsolideerimise kontekstis on see teema läbi käinud, kuid kirjas sellist eesmärki ei ole.

Liivi Karpıştšenko: 4 ministriumide ühte hoonesse kolimise raames käib koos dokumendihaldurite töögrupp, kus arutatakse teenuste ja protsesside ühtlustamist nt, kas saab panna tööle ühise infotelefoni, kuidas korraldada arвете maksimine, kas arve või akti alusel. Ühte DHSi ei ole praeguse seisuga kavas kasutusele võtta. Kui töörühm jõuab ühtlustamise

tehtud, võiks ka teised seal tekkivaid häid lahendusi kasutusele võtta.

OTSUSTATI: Teabena käsitatakse määruses kogu teavet avaliku teabe seaduse mõistes ja sealhulgas dokumente arhiiviseaduse mõistes. Dokumendile jääb kitsam tähendus. Teabehalduse ossa viiakse nõuded dokumentidele ja dokumendihaldusele. Asjaajamist eraldi ei määratleta ega kirjeldata. AÜA tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Juhataja
Liivi Karpištšenko

Protokollija
Relika Metsallik-Koppel